

1. søndag i fasten 2021- Asbjørn Hjorthaug

Tekster: Salme 35:1-18; 1. Mos 22:1-14; 2. Kor 6:1-10, Matt 4:1-11

Når Jesus i bønnen Fader-Vår, lærer oss å be: «*Led oss ikke inn i fristelse.*», så understrekes det at fristelse er en reel trussel som vi utsettes for daglig. Luther forklarer dette slik: «*Gud frister ganske visst ingen, men vi ber i denne bønnen at Gud må bevare oss og holde oss oppe, så djevelen, verden og vårt eget kjød ikke skal bedra oss og forføre oss til vantrø, fortvilelse og andre store synder og laster, men at vi, om vi blir anfektet på denne måten, likevel til sist må seire og holde fast på seieren.*» Djevelen har ett hovedmål. Han vil ha oss bort fra Kristus. Han frister oss til å bryte Guds bud og Guds hellige vilje. Vi fristes til å stole mer på oss selv enn på Jesus Kristus. Lokke, bedra og forføre oss til vantrø, fortvilelse, synder og laster. Vi blir daglig anfektet. Dette er virkeligheten i enhver kristens liv.

Paulus har et godt råd til oss i Ef 6,11: «*Ta på Guds fulle rustning, så dere kan holde stand mot djevelens lumske angrep.*» «*Lumske angrep*» betyr at han er listig og slu. Han kan komme som en lysets engel eller som en brølende løve. Han virker gjerne i det skjulte og seiler ofte under falskt flagg. Han frister oss på en slik måte at vi ofte ikke oppfatter det som en fristelse. Det kan se ut som en rettighet vi har krav på. Han lar oss tro at dette er den rette vei til frihet. Ja, han kan bruke Guds ord i sin sluhet og la fornuften tre inn å si: Har Gud virkelig sagt? Er rett å oppfatte Guds ord på denne måten og har du ikke misforstått det som står? Er ikke Gud kjærlighet, så uansett hva du gjør er han en kjærlig Gud? Paulus ber oss om å være på vakt og at vi skal ta på oss Guds fulle rustning. Vi skal ta på oss sannhetens belte siden den onde er løgnens far, rettferdighetens brynje siden djevelen står for falskhet og urett, troen skjold siden han vil lokke oss alle vekk fra troen, frelsens hjelm fordi djevelen vil ha oss bort fra frelsen i Jesus Kristus, og til slutt skal vi bruke Åndens sverd som er Guds eget ord. Det er det beste våpenet mot alle angrep og fristelser. Det er det våpenet Jesus i dagens tekst bruker.

Den som står bak fristelsen, er «fristeren» selv. Matteus kaller han i v.1 for djevelen. Djevel på gresk er «diabolos». Det kommer av et verb som betyr å «kaste ut». På hebraisk er det tilsvarende ordet «satan», som betyr «motstander», «anklager», «baktaler». I Åp 12,9 er djevelen og Satan identisk med slangen i fortellingen om syndefallet: «*Den store dragen ble kastet ned, den gamle slangen, han som kalles djevelen og Satan, og som forfører hele verden. Han ble kastet ned på jorden, og englene hans ble kastet ned sammen med ham.*» Når vi her hører om Jesus som fristes av Satan i ørkenen, så bringes tankene til 1. Mos 3. Den første Adam blir fristet og faller, gjør opprør mot Gud. Den andre Adam blir også fristet, men han seirer over fristeren og fristelsene. Av dette skal vi lære oss at Jesus ble prøvet og bestod prøven, i troen på Jesus eier jeg også denne seieren. Den første Adams fall fikk fatale konsekvenser for alle mennesker til alle tider. Den andre Adams seier til frelse for alle mennesker til alle tider. Jesu seier er også min seier. Mine nederlag blir ved troen byttet ut ved Jesu seier over djevelen. Vi kan i fristelsens stund vise han til Kristus, han har tapt.

«Jesus ble så av Ånden ført ut i ødemarken for å bli fristet av djevelen.»

Den hellige Ånd fører Jesus ut i møtet med Fristeren. Gud tillot også Satan å friste Adam og Eva. Det var også Gud som lot Satan prøve Job. I dagens GT-tekst møter vi Abraham som settes på prøve i det Gud ber han om å ofre sin sønn Isak. Hvorfor utsetter Gud oss for dette? Gud sier til Abraham: «*Legg ikke hånd på gutten og gjør ham ikke noe! For nå vet jeg at du frykter Gud, siden du ikke har spart din eneste sønn for meg.*» 1 Mos 22,12. I fristelsen prøves vi om vi frykter og elsker Gud over alle ting. Gud vil vi skal være avhengig av Ham, for rikdommen og saligheten ligger i at vi har behov for en frelser. Det er loven som driver oss til Kristus og åpner for evangeliet. For Jesus var dette en reell fristelse. Jesus kunne etter sin menneskenatur falle i synd på samme måte som Adam og Eva som også hadde en syndfri menneskenatur. Jesus skulle prøves. «*For vi har ikke en øversteprest som ikke kan lide med oss i vår svakhet, men en som er prøvet i alt på samme måte som vi, men uten synd.*» Hebr. 4,15 Jesus vet hva vi har å kjempe med. Han har kjent det på sin egen kropp.

«Han fastet i førti dager og førti netter og ble til sist sulten.»

Da Moses gikk opp på fjellet for å ta imot steintavlene, ble han på fjellet i 40 dager og 40 netter uten å spise brød og uten å drikke vann. «*I førti dager og førti netter spiste jeg ikke brød og drakk jeg ikke vann på grunn av all den synd dere hadde begått da dere gjorde det som er ondt i Herrens øyne og gjorde ham rasende.*» 5 Mos 9,18. Jesus måtte være skrubbsulten etter å ha fastet i 40 dager. I denne tilstanden skulle han være et lett bytte for fristeren. Jesus settes virkelig på prøve: «*Er du Guds Sønn, så si at disse steinene skal bli til brød!*» Det er helt tydelig at det ikke er av omsorg for Jesus og at han er sulten, at han sier dette. Han er drevet av hat og forakt. Fristeren snakker sant. Jesus er Guds sønn.

Men han sier det som spott, en latterliggjøring og han drar det i tvil. Det samme gjentok seg på Golgata da Jesus hang på korset. *«De som gikk forbi, ristet på hodet og spottet ham: "Du som river ned templet og bygger det opp igjen på tre dager! Frels nå deg selv, hvis du er Guds Sønn, og stig ned av korset!"* Matt 27,39. Rett før vår tekst kunne vi lese om at Jesus ble døpt og røsten fra himmelen som sa: *«Dette er min Sønn, den elskede, i ham har jeg min glede.»* Matt 3,17 Dette er bakteppet for fristelsen. Jesus hadde gitt avkall på sin herlighet i himmelen som sann Gud og tatt på seg menneskenaturen: *«Han var i Guds skikkelse og så det ikke som et rov å være Gud lik, men ga avkall på sitt eget, tok på seg tjenerskikkelse og ble mennesker lik. Da han sto fram som menneske, fornødret han seg selv og ble lydige til døden, ja, døden på korset.»* Fil 2,6-8. En del av fornødrelsen var at han måtte kjempe mot Satan. Djevelen setter her alt inn på å få Jesus vekk fra tjenerskikkelsen og ta i bruk guddommelig makt til egen fordel. Han vil skape splid mellom Sønnen og Faderen. Det ser vi også av at han foreslår for Jesus å bryte fasten. Men Jesus svarer: *«Det står skrevet: Mennesket lever ikke av brød alene, men av hvert ord som går ut av Guds munn.»* Det er et trekk ved alle fristelsene at Jesus nedkjemper djevelen ved aktivt å bruke skriftord fra Det gamle testamentet, *«Det står skrevet»*. Det viser oss Jesu skriftsyn. Bibelen med Det gamle testamentet er Guds ord, Guds ord som har gått ut av Guds munn. Her siterer Jesus fra brødunderet med manna: *«Han ydmyket deg; han lot deg sulte, og han lot deg spise manna, en mat som verken du eller dine fedre kjente til. Slik ville han la deg forstå at mennesket ikke lever bare av brød; mennesket lever av hvert ord som kommer fra Herrens munn.»* 5 Mos 8,3 Det er viktig med brød, men det er ikke det viktigste. Den plassen har Guds skaperord. Brød er et resultat av Guds skaperord, men først handler det om Ordet. Uten brød, dør du den legemlige død. Uten Guds Ord går vi inn i den evige død.

Djevelen bruker materielle ting for å få oss opptatt med denne verden og bort fra Guds Ord og Guds løfter. Får han låne vårt øre, våre tanker og sinn, så vet han at vi ikke samtidig kan trøste oss til Ordet. I lignelsen om såmannen ble Guds ord som falt blant torner kvalt av bekymringer, nytelser og rikdom. Igjen et vitnesbyrd om at denne trusselen må vi ta på alvor.

«Da tok djevelen ham med til den hellige byen, stilte ham ytterst på tempelmuren»

Det sies at tempelets høyeste punkt var 150 meter rett ned. Og fristeren fortsetter: *«Er du Guds Sønn, så kast deg ned herfra! For det står skrevet: Han skal gi englene sine befaling om deg. Og: De skal bære deg på hendene så du ikke støter foten mot noen stein.»* Han tar konsekvensene av det Jesus sa og siterer nå Salme 91:11-12. Men her er et lite sitatfuske. Han utelater en viktig sannhet: *«For han skal gi englene sine befaling om å bevare deg på alle dine veier.»* Salmen handler om den rettferdige som søker sin tilflukt til Herren. Det står ingenting om at vi skal kaste oss utfor fjell og så skal vi bli reddet av engler. Jesus avviser dette forsøk på å forfalske Guds ord. Dette må vi også gjøre. Nå er det ikke alltid like lett å forsvare seg mot all falsk lære, men det kan nok være godt å ha en del enkle bibelord som en kan vise til når det trengs. Det kan være godt å ha med seg noen kjerneord som begrunner hoved-sannhetene i vår kristne lære og tro. Da kan en avlegge en bekjennelse når troen angripes. Guds ord er det våpenet vi skal bruke. *«Vær alltid beredt til forsvar når noen krever dere til regnskap for det håp dere eier.»* 1Pet 3,15 Noen mennesker bruker egne opplevelser som bevis på sannheten i Guds ord. Mange vil ha mennesker opp på tempeltindene, til store visjoner og opplevelser og så brukes bibelord i alle retninger. Men det er bare Guds ord satt inn i den rette sammenheng som gir trøst og fast grunn under føttene. Dette er også en strategi, å ta et bibelord ut fra sin sammenheng og anvende det. Djevelen har lurt mange til fall på denne måten. Igjen utfordrer han Jesus og forholdet til Faderen med *«Er du Guds Sønn..»*. Djevelen utfordrer Jesus til virkelig å vise all verden hva dette betyr i praksis. En kjenner på forakten. Men Jesus går til motangrep ved igjen å sitere Skriften som det står i 5 Mos 6,16: *«Dere skal ikke sette Herren deres Gud på prøve.»* Vi synder om i overmot frister eller prøver Gud, dvs. sette Gud i en tvangssituasjon der han blir nødt til å gjøre som vi vil, slik Israelfolket gjorde det (Jmf. 2. Mos 17:1-7). Vi skal i stedet underordne oss Gud, frykte og elske Ham over alle ting og sette all vår lit til Ham.

«Så tok djevelen ham med seg opp på et meget høyt fjell og viste ham alle verdens riker og deres herlighet.»

Vi vet ikke hva som egentlig skjedde her da djevelen tok han med på et høyt fjell, vi kjenner ikke fjellets navn. Men innholdet er klart nok. Det handler om en byttehandel. Her får Jesus tilbud om verdensherredømme med satandyrkelse. Dette er slaget om Det første bud: *«Du skal ikke ha andre guder enn meg.»* Jesus kunne her bli hersker over alle folk riker over hele verden utenom å lide på korset, om han bare hadde falt ned og tilbedt Satan. Satan hadde da hatt all makt, Guds frelsesplan hadde mislykkes, og vi hadde fortsatt stått ansvarlig for våre synder. Det hadde vært katastrofalt for oss alle. Det viser oss at den onde fienden er besatt av tanken på å ta Guds plass i tilværelsen. Da må han først og fremst hindre troen på Jesus Kristus. For troen åpner porten til Guds rike og himmelen og

vi er Guds barn. *«For vår kamp er ikke mot kjøtt og blod, men mot makter og åndskrefter, mot verdens herskere i dette mørket, mot ondskapens åndehær i himmelrommet.» Ef 6,12*

Jesu gir er en klar ordre som ikke er til å ta feil av: *«Bort fra meg, Satan! For det står skrevet: Herren din Gud skal du tilbe, og ham alene skal du tjene.»* En guddommelig og myndig befaling som viser at Jesus virkelig har overmakt over Satan. *«Da forlot djevelen ham,»*. Jesus anvender skriftordet i 5 Mos 6,13 *«Herren din Gud skal du frykte, ham skal du tjene,»* Vi husker også at Jesus på samme måte kommanderte Satan, da han brukte Peter i en fristelse mot at han skulle lide og dø. Selv om han flykter, så kommer han igjen og igjen. Men Jesus seiret. Seieren feires for *«se, engler kom og tjente ham.»*

Selv om vi ved troen er et Guds barn, vil nederlagene og anføttelsene komme. Vi har ikke løfter om et liv i bare lykke og glede. Hverdagen vil av og til bestå av hån, spott, forfølgelse og motgang. Det er ikke sikkert vi i våre land vil merke det rent fysisk, men det er ingen tvil om at det er stort trykk mot de som vil være bekjennende kristne. Verden reagerer med fiendskap mot all sann kristendom.

I de siste tider skal djevelen bli svært aktiv i sin motstand fordi han vet at han har kort tid igjen.

Men vi skal få trøste oss til vår stedfortreder. Han vant over djevelen her i ødemarken, men han vant en endelig seier over han på korset. Og selv om vi får kjenne på nederlag og at vi faller for fristerens lumske angrep, så skal vi vite at gjennom troen på Jesus eier vi også seieren han hadde over djevelen. Midt igjennom våre nederlag får vi regne Jesu seier som vår seier.

Amen